

Клас. 3

Тема. Таємниці української хустки

Мета. Поглибити знання дітей про хустку як національний оберіг, деталь гардеробу, формувати уявлення про орнаменти та кольори, якими її прикрашали; виховувати любов і повагу до українських звичаїв і традицій.

Обладнання. Репродукції картин, картки для індивідуальної, парної та групової активностей, аудіо запис пісні.

Перебіг уроку

I. Організаційний момент

Створення психологічного настрою

Вправа «Усмішка»

Якщо посміхнутися собі – покращиться настрій.

Якщо посміхнутися перехожому – він посміхнеться у відповідь.

Якщо посміхнутися небу і сонцю – розійдуться хмари.

Якщо посміхнутися всесвіту – трапиться щось казкове.

Посміхнімося губами, долонями, очима, серцем.

II. Актуалізація опорних знань

Бесіда

У якій країні ми живемо?

Хто ми за національністю?

Ми - українці – нація волелюбних, щирих, привітних людей. Наші пісні – зачаровують, природа – надихає, історія – вчить, традиції і звичаї - зацікавлюють, обереги – захищають від зла і горя.

А які національні обереги ви знаєте?

III. Мотивація навчальної діяльності

На уроці ми більше дізнаємося ще про один оберіг. А про що саме піде мова, ви дізнаєтеся, коли розгадаєте ребус. (Додаток 1)

(Відповідь: хустка)

IV. Повідомлення теми і мети уроку

Освітній педагогічний сайт для вчителів і вихователів:

<https://urokok.com.ua>

- Тож тема нашого уроку «Таємниці української хустки». Ми поглибимо знання про історію української хустки, її значення в житті людини, побуваємо на справжнісінькому флешмобі і дізнаємося, які таємниці приховує у собі ця, здавалося б, звичайна деталь гардеробу.

V. Робота над темою уроку

1. Словникова робота. Читання навпаки

- Поясніть, як ви розумієте, що таке хустка?

- Підберіть код і прочитайте визначення, що таке хустка. (Додаток 2)

(Код: читати потрібно справа наліво)

Перевірка.

Хустка – шматок тканини або в'язаний виріб, переважно квадратний, який пов'язують на голову, шию, напинають на плечі.

2. Хустка у мистецтві

- Спрадавна хустка була улюбленим головним убором українок. Хустка зустрічається на полотнах багатьох українських художників: Михайла Бойчука (Додаток 3), Івана Лободи (Додаток 4), Петра Стахевича (Додаток 5), Костянтина Маковського (Додаток 6).

- Про хустку складено багато віршів і пісень. Одну із них «Хустиночка» вивчили і ми з вами, тож дзвінко й гарно її заспіваймо.

Пісня «Хустиночка» сл. Т. Шевченка, муз. В.Соломіної. (Додаток 7)

- Хустка завжди була показником естетичних поглядів українок, яскравим декоративним елементом їх убрання. Вона підкреслювала святковість чи буденність одягу, свідчила про родинний, матеріальний чи правовий статус жінки.

Цей головний убір є оберегом, реліквією, що передавалась із покоління в покоління, символом прихильності, любові, вірності, прощання, скорботи. Це невід'ємна частина української культурної спадщини.

Українська хустка

А хустка в нас завжди була в пошані

У літню спеку й люті холоди.

Освітній педагогічний сайт для вчителів і вихователів:

<https://urokok.com.ua>

Їх гарно так замотували пані
Як йшли до церкви, вдома та й завжди.
А літню хустку часто вишивали,
Щоб гарною на голові була.
І хустка людям щедро дарувала
Свій захисток від сонця і трепла.
Бо голови від спеки закривала
А взимку гріла і несла тепло.
Та від хурделиць ревно захищала,
Щоб затишно у холоди було.
Тож за турботу їх усі любили:
І прикрашали, як могли, усі.
Хустки яскраві діточки носили,
А вже темніші – вдови, бабусі.
Та всі любили хустинки з квітками,
Щоб маками і ружами цвіли...
Тому хустки були завжди з жінками
І навіть в путь останню їх вели...
Краса в хустині нашій споконвічна,
Як і душа, що з піснею жила.
А в українок і душа лірична,
Бо в ній багато сонця і тепла.

Надія Красоткіна

3. Хустка – розфарбовка. Робота в парах (Додаток 8)

- Українська хустка – це справжній витвір мистецтва. Спочатку вона була білою, як терен-цвіт. Згодом почали вишивати шовком, сріблом, золотом. Якщо вишивали шовком, то найбільше використовували червоних, синіх, зелених, жовтих та рожевих ниток. Іноді траплявся і чорний колір. Примітним є те, що сині нитки ніколи не використовували без червоних.

За давніх часів орнамент на хустках був геометричним, а починаючи з XVIII століття, навпаки: для хусток, так само, як і для рушників, увійшов у моду рослинний орнамент – квіти рожі, волошок, гвоздик. Дуже рідко на давніх українських хустках можна зустріти зображення птахів.

Пропоную і вам спробувати себе в ролі дизайнерів і створити свою власну неповторну сучасну хустину.

Презентація дитячих робіт.

4. Флешмоб «Одягни хустку – будь на стилі!»

- Сьогодні “бабусина хустка” знову стає трендом, який використовує багато світових дизайнерів у своїх модних колекціях. Її вивчають і повертають до повсякденного гардеробу.

Популярністю хусток зацікавились і діти нашого класу і підготували флешмоб під назвою «Одягни хустку – будь на стилі!»»

Хустка – крила над батьківським краєм.

Вона барви вбрала у себе усі.

Зустрічайте це диво Вкраїни

Гарну хустку у всій її пишній красі.

Кожна барва хустини – це життя українців:

Це червоне і чорне, це весіль барвограй.

Розмаїту! Червону! Цю вічну й сучасну!

Оберіг наш родинний в нашім колі стрічай!

Тож гучними оплесками зустрічайте наших моделей.

5. Сенкан «Хустка»

Відчиняю скриню, ну а там хустки.

Згорнуті учетверо мамині роки.

І бабусі свято в кожній із хусток.

Майорить віночок з листя і квіток...

Хусточка на будень сіра і легка.

На свята біленька тонка і м'яка.

Хусточко тернова, скільки в тобі мрій.

Освітній педагогічний сайт для вчителів і вихователів:

<https://urokok.com.ua>

Стрижечка осіння з смутку і надій.

Бачу, як світанки листям замело.

Бачу, як матуся запила чоло.

Як зоря ранкова в хусточці блищить.

Як вода прозора по каймі біжить.

І хустина в поле біла - на жнива.

Пам'ять, як промінчик вранці ожива.

Хусточку до серця ніжно пригорну

І свої печалі вчетверо згорну.

Г.Потопляк

6. Сенкан

- А що для вас значить хустка? Складіть сенкан до цього слова. (Додаток 9)

7. Прислів'я про хустку

- Згадують хустку і в прислів'ях.

- З'єднайте частини і прочитайте прислів'я. (Додаток 10)

- Перевірте свою роботу.

Хустка – є наш оберіг, яка зігриває нас усіх.

Мамина хустка серцю мила, бережи її, дитино.

На хустці цвіт калини відводить лихо від дитини.

Як голівонька в хустині, любо мамі та дитині.

8. Цікавинки про хустку

- Українська хустка приховує в собі багато таємниць. Деякі з них ми вам, по секрету, відкриємо.

✓ Інші “імена” української хустини – промітка, тибеткова, бавниця, опиначка тощо.

✓ Стародавні українські хустки були білого кольору. В цьому полягав національний характер української хустки. Барвисті кольори та відтінки запозичили від болгар, турків та персів. Іноді у вишивці хусток використовували срібло та золото.

- ✓ Хустка завжди була символом соціального статусу жінки. Молодиці дівчата носили яскраві або ж білі хустки, старші жінки – темні, а вдови – чорні.
- ✓ У давні часи жінки мали хустки на всі випадки життя: були святкові хустки, в яких йшли до церкви, і були буденні, в яких працювали у полі чи по господарству.
- ✓ Існує більше 20 способів зав'язування хустки і кожен із них неповторний, цікавий, ошатний і буде пасувати кожній жінці.

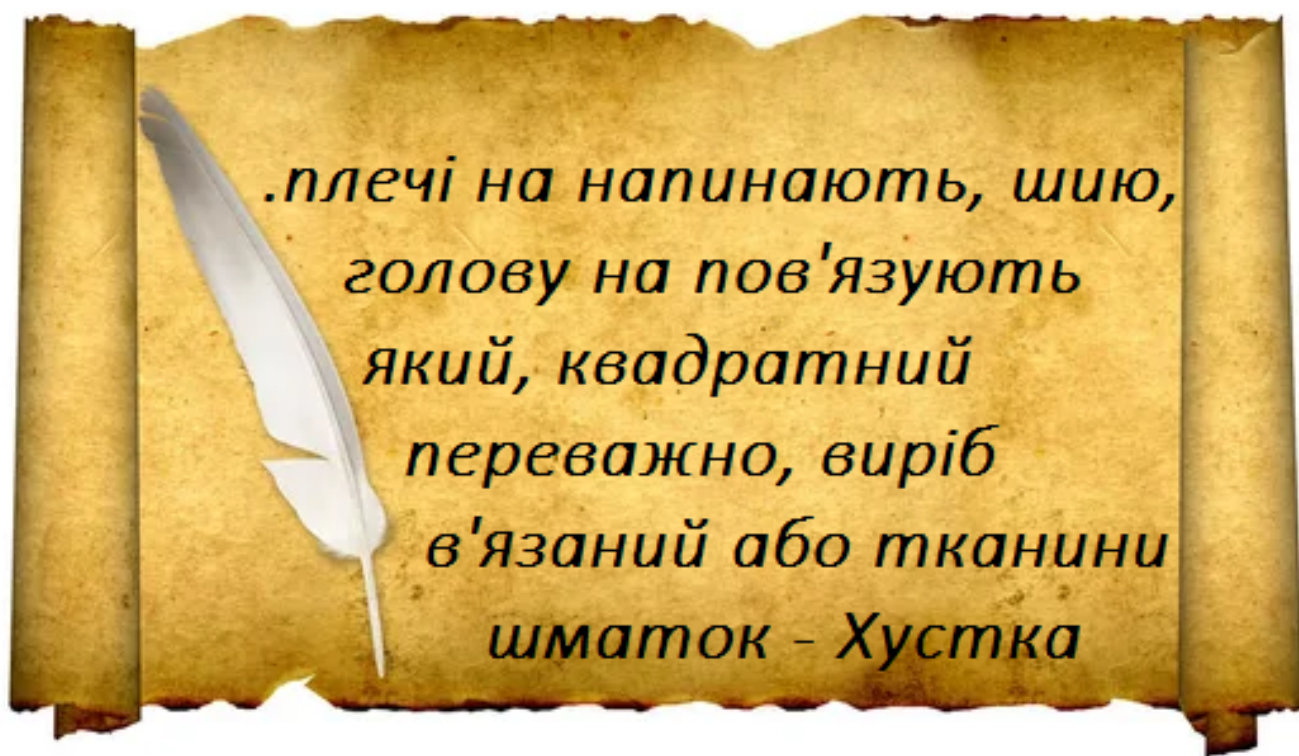
VI. Підсумок уроку

- Тож, поважайте і шануйте традиції нашої славної держави, із гордістю носіть ошатні хустки і нехай оберігають вас від лихого наші святі обереги!

Додаток 1

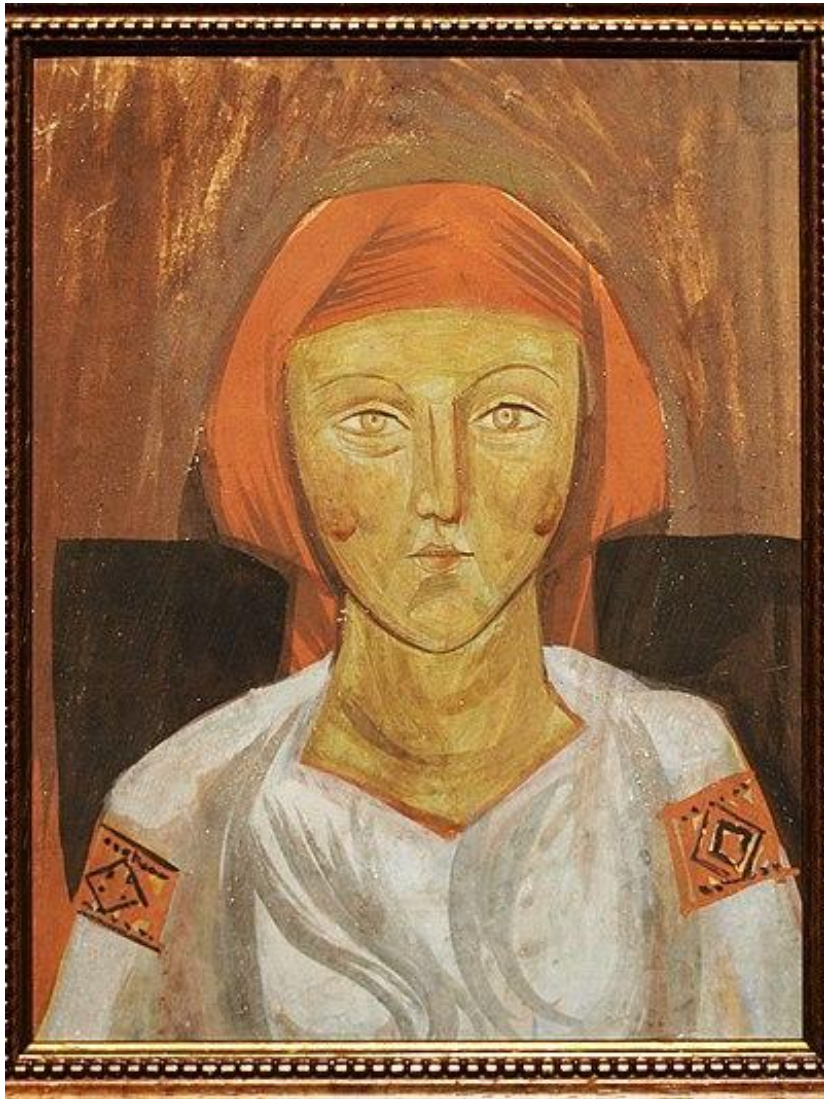
Додаток 2

*.плечі на напинають, шию,
голову на пов'язують
який, квадратний
переважно, виріб
в'язаний або тканини
шматок - Хустка*

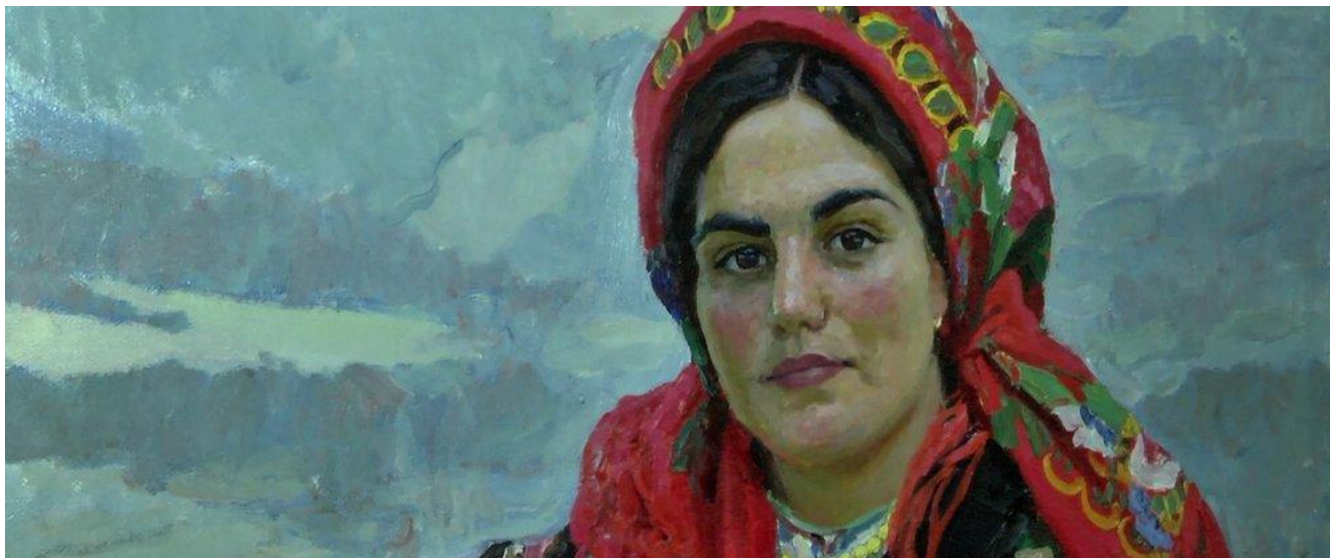
Додаток 3

Михайло Бойчук “Українка”

Додаток 4

Іван Лобода "Вишивальниця"

Освітній педагогічний сайт для вчителів і вихователів:
<https://urokok.com.ua>

Додаток 5

«Ксеня» Петро Стахевич

Додаток 6

«Волинянка» Костянтин Маковський

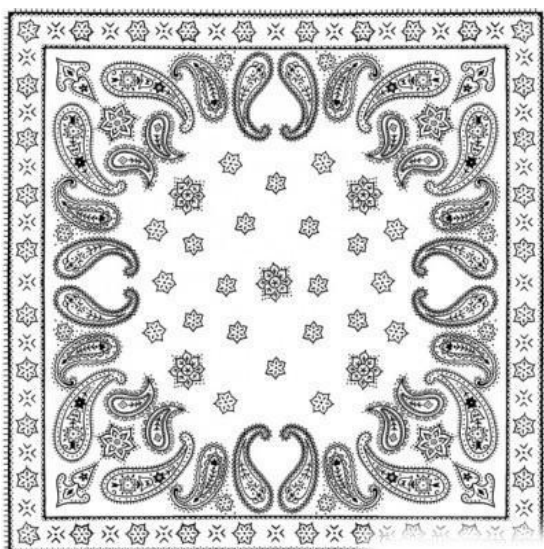
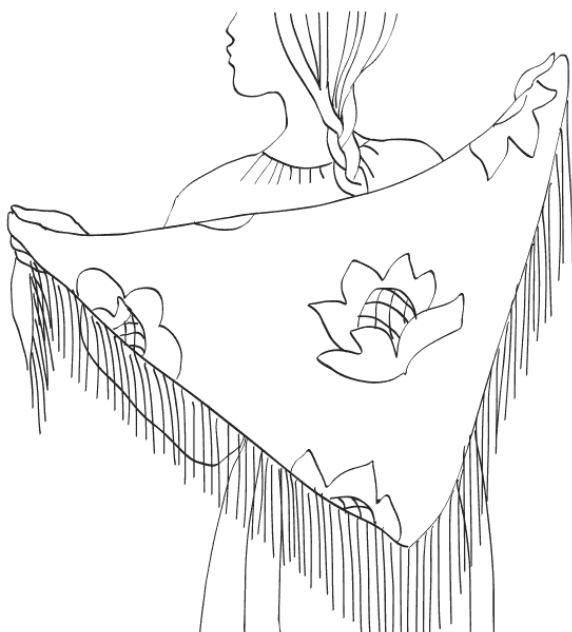
Додаток 7

<https://avdiotrik.com/download/%D0%BF%D1%96%D1%81%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%85%D1%83%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%BA%D1%83/>

Освітній педагогічний сайт для вчителів і вихователів:
<https://urokok.com.ua>

Додаток 8

Додаток 9

СЕНКАН

1. Тема (один іменник).
2. Опис теми (два прикметники).
3. Дії, пов'язані з темою (три дієслова).
4. Речення (фраза із чотирьох слів)
5. Синонім, висновок до теми (одне слово).

СЕНКАН Хустка

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

На ній і гроно, і пелюстка,
І небо, й райдуга на ній...
Мов берегиня роду - хустка
Здавен у нашій стороні.

В.Юхимович

